

Advies van de gewestelijke overleginstantie n.a.v. het openbaar onderzoek van het voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma

Definitieve versie na schriftelijke ronde, 30 juni 2017

Inleiding

Zoals voorgeschreven in art. 50decies/1, §5, tweede lid van het natuurdecreet van 21 oktober 1997, brengt de gewestelijke overleginstantie (GOI) hierbij advies uit over het voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma.

Het Vlaams Natura 2000-programma moet het kader vormen op het niveau van het hele Vlaamse Gewest voor de realisatie van het instandhoudingsbeleid, dat gericht is op het streven naar een gunstige staat van instandhouding voor Europees te beschermen habitats en soorten. De verschillende relevante onderdelen voor de planperiode waarop het programma betrekking heeft staan er in opgelijst conform artikel 50ter, §3 van het natuurdecreet van 21 oktober 1997. Het programma lijst de inspanningen op die tot taak worden gesteld, het geeft de acties op waarrond tijdens deze planperiode gewerkt zal worden, het vermeldt de actoren die een bijdrage zullen leveren bij de uitvoering van het programma en geeft een overzicht van de geraamde uitgaven voor de uitvoering van het programma.

Vorbereiding en besluitvorming voorontwerp

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) bereidde in 2014 het voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma voor, conform de opdracht daartoe in artikel 50quater, §2, van het natuurdecreet. De opeenvolgende werkversies van het document werden in 2014 en 2015 informeel besproken. In de eerste plaats gebeurde dat in een werkgroep (bekend als 'WG MP 1.1') die bestond uit de belangenorganisaties die ook vertegenwoordigd zijn in de GOI. Daarnaast werd het document besproken in een werkgroep (bekend als de 'projectgroep') met vertegenwoordigers van de Vlaamse administraties die betrokken zijn bij het instandhoudingsbeleid, van de Vereniging van Vlaamse Provincies en van Defensie. Een consensus over de inhoud kon daarbij evenwel niet gevonden worden. Er werd een finale werkversie opgemaakt, met daarbij een nota waarin 9 overblijvende discussiepunten beschreven werden, vergezeld van een voorstel van oplossing door het ANB (Bijlage 1 bij dit advies). Die discussiepunten werden besproken op een vergadering van de GOI op 30/08/16. Over geen van de punten kon daarbij evenwel een volledige consensus gevonden worden.

Deze werkversie, met verwerking van de resultaten van de bespreking van 30/08/16, werd overgemaakt aan het kabinet van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, samen met de nota met de overblijvende discussiepunten. Op 30/11/16 stelde de Vlaamse regering het voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma principieel voorlopig vast. Op 10/02/17, na het herstel van de rechtsgrond voor het vaststellen van een Vlaams Natura 2000-programma in het natuurdecreet, werd de beslissing van 30/11/16 bevestigd als voorlopige vaststelling van het voorontwerp.

Verslag openbaar onderzoek

Zoals voorgeschreven in art. 50decies/1 organiseerde het ANB een openbaar onderzoek over het voorlopig vastgestelde voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma. Dat liep van 07/03/17 tot en

met 07/05/17. Het ANB ontving 54 bezwaarschriften met in totaal 435 opmerkingen en bezwaren. Deze waren afkomstig van 17 belangenorganisaties, 21 particulieren en 16 openbare besturen.

Opmerkingen en bezwaren in het kader van het openbaar onderzoek kunnen conform artikel 50decies/1, §4, tweede lid van het natuurdecreet van 21 oktober 1997, alleen betrekking hebben op de onderdelen van het Vlaams Natura 2000-programma als vermeld in artikel 50ter, §3, van hetzelfde decreet.

Zoals voorgeschreven in art. 50decies/1, §5, eerste lid, bundelde en coördineerde het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) alle opmerkingen en bezwaren met betrekking tot het voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma, ontvangen tijdens het openbaar onderzoek over dat document. Dat liep van 07/03/17 tot en met 07/05/17. Het ANB maakte ter voorbereiding van de bespreking op de vergadering van de GOI van 22/06/17, op 02/06/17 het overwegingsdocument met de gebundelde en gecoördineerde bezwaren over aan de leden van de GOI en vervolgens op 19/06/17 het voorontwerp met voorstel van aanpassingen naar aanleiding hiervan.

Volgende opsomming biedt een overzicht van de aanpassingen die door het ANB worden voorgesteld aan het voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma naar aanleiding van de bundeling en coördinatie van de bezwaren door het ANB en de overwegingen die het ANB hierbij formuleerde:

- Op diverse plaatsen werden de redactie, spelling en lay-out van het voorontwerp verbeterd.
- Op diverse plaatsen werd het voorontwerp geactualiseerd op basis van beslissingen genomen na de principiële vaststelling van het voorontwerp op 30/11/16 (bv. de S-IHD-besluiten voor twee SBZ-V, de goedkeuringsstatus van soortenbeschermingsprogramma's);
- Bij de inleiding van 'Deel 4. Acties eerste cyclus' werd aangegeven dat de lijsten met actoren bij de acties indicatief en dus niet limitatief zijn;
- Een aantal deadlines werd aangepast op basis van de verwachte datum van definitieve vaststelling van het Vlaams Natura 2000-programma (medio 2017 werd eind 2017 of eventueel later);
- Actie 6 in verband met soortenbeschermingsprogramma's: aanvulling van de set van instrumenten in de omschrijving van de actie;
- Actie 7 in verband met de opmaak van referentiewaarden: aangevuld met een wetenschappelijke toetsingscommissie met het oog op het bekomen van wetenschappelijk onderbouwde referentiewaarden;
- Actie 9 in verband met de sturing in de managementplannen op de bindende taakstelling: de lijst van actoren werd aangevuld met het ANB en GOI;
- Actie 13 in verband met de realisatie van de prioritaire inspanningen: de lijst van actoren werd aangevuld met de gemeenten;
- Actie 14 in verband met de actiegebieden milieudruk:
 - o De doelstelling van de actie werd verduidelijkt op basis van de wetgeving, nl. de actiegebieden milieudruk als onderdeel van de managementplannen Natura 2000;
 - o De GOI werd toegevoegd aan de lijst van actoren;
- Actie 16 in verband met terreinbeheer: de lijst van actoren werd aangevuld met de Vlaamse Landmaatschappij en de gemeenten;

- Actie 18 in verband met samenwerkingsovereenkomsten: de doelstelling van de actie werd verduidelijkt, nl. samenwerkingsovereenkomsten met organisaties met een werking op Vlaams niveau;
- Actie 21 in verband met capaciteitsopbouw voor partners in de actieve implementatie: de lijst van actoren werd aangevuld met de gemeenten;
- Actie 25 in verband met capaciteitsopbouw in verband met de passende beoordeling: de doelstelling en actoren werden verduidelijkt nl. doelgroepenorganisaties met werking op Vlaams niveau;
- Actie 27 in verband met de ontwikkeling van een datasysteem: de doelstelling werd aangevuld met het onderdeel ‘- randvoorwaarden in verband met het verzamelen, de controle en het gebruik van de monitoringdata’;
- Actie 31 in verband met het plan van aanpak van de monitoring: de doelstelling werd aangevuld met opvolging van het plan van aanpak;
- Actie 35 in verband met de doorwerking van de passende beoordeling: de lijst van actoren werd aangevuld met de GOI;
- Bijlage 1 – Begrippenkader: enkele ontbrekende begrippen werden aangevuld nl. ‘compatibiliteitstabel’, ‘evidenties’, ‘intenties’, ‘leefgebiedsafbakening’, ‘passend beheer’, ‘restfinanciering’, ‘verbindingsnota’, ‘zoekzone’ en ‘zoekzonemodel’;
- Bijlage 4 – Meerjarenbegroting IHD en herstelbeheer:
 - o In de titel en tekst van de bijlage werd de term ‘meerjarenbegroting’ vervangen door de omschrijving ‘overzicht van de geraamde uitgaven voor de uitvoering van het programma’ ipv ‘meerjarenbegroting’;
 - o In de titel werd ‘herstelbeheer’ verduidelijkt tot ‘herstelbeheer in het kader van de PAS’;
 - o Aan de paragraaf ‘1. Samenvatting’ werd een passage toegevoegd met een korte duiding van de methodiek (o.m. het werken met aannames, die geen voorafname aan beleidskeuzes betekenen) en met de vermelding dat de uitvoering van het Vlaams Natura 2000-programma gebeurt binnen de beschikbare budgetten;
 - o In Tabel 1 werd voor de raming van actie 17 een verwijzing naar actie 13 ingeschreven;
 - o De bijlage werd geactualiseerd door de aanvulling met het flankerend beleid voor oranje bedrijven in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS);
 - o De bijlage werd aangevuld en verduidelijkt in verband met de meerjarenbegroting voor het Sigmaplan/Scheldeprogramma;
- Bijlage 9 – Overzicht actoren: het overzicht werd aangevuld met Sport Vlaanderen, de Vlaamse Windenergie Associatie en vzw Durme.

Bespreking van het overwegingsdocument en het voorstel van aanpassing van het voorontwerp

De GOI stelt in haar zitting van 22/06/17 de volgende elementen vast:

- De bezwaren zijn door het ANB op transparante wijze gecoördineerd, gebundeld en beantwoord door middel van overwegingen en een voorstel van aanpassing van het voorontwerp;
- Aan de meeste bezwaren werd geen gevolg gegeven omdat het ANB oordeelde dat deze geen betrekking hebben op de onderdelen van het Vlaams Natura 2000-programma als vermeld in artikel 50ter, §3, van het natuurdecreet van 21 oktober 1997;
- Over een deel van de bezwaren bestaan meningsverschillen tussen een aantal leden van de GOI, waardoor een consensus niet mogelijk blijkt. Een deel van deze discussiepunten is reeds eerder

in het proces geuit en beschreven in de genoemde nota met discussiepunten (Bijlage 1 bij dit advies). Het gaat daarbij onder meer om bezwaren van de leden van de GOI zelf;

- Ook op basis van de overwegingen van het ANB naar aanleiding van de bundeling en coördinatie van de bezwaren, vindt de GOI geen consensus over deze bezwaren.

Overwegende deze vaststellingen en het beschreven voorbereidende proces, verstrekt de GOI geen inhoudelijk advies met eventuele meerderheids- en minderheidsstandpunten naar aanleiding van het openbaar onderzoek van het Vlaams Natura 2000-programma. Voor de inhoudelijke bezwaren wordt verwezen naar het overwegingsdocument en naar de nota met discussiepunten (Bijlage 1 bij dit advies), besproken op de vergadering van de GOI van 30/08/16.

De GOI wijst daarbij op de specifieke Vlaamse context voor de implementatie van de instandhoudingsdoelstellingen, in relatie tot volgende passage uit het voorontwerp van Vlaams Natura 2000-programma (Deel 2, Taakstelling 2050, inleidende paragraaf):

“Daarnaast moet op het terrein de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen verder uitgevoerd worden. Zoals wetgevend bepaald (artikel 7 decreet natuurboud) moeten de maatregelen genomen in uitvoering van de Habitat- en Vogelrichtlijn rekening houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en met de regionale en lokale bijzonderheden.”.

De GOI stelt voor om die passage aan te vullen met de hierna volgende bepaling, om concreter de algemene context en bekommernissen in dit verband te schetsen:

“Dit is zeker relevant in Vlaanderen, met zijn intensieve landbouw, hoge bevolkingsdichtheid, verspreide bebouwing en bedrijvigheid en dichte transportnetwerk. Tegelijk heeft het Natura 2000 netwerk zelf een aanzienlijke welvaarts- en welzijns waarde en zal de uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen deze nog verhogen.”.

Besluit

De GOI verklaart zich akkoord met de wijze waarop het ANB de in het kader van het openbaar onderzoek aangevoerde opmerkingen en bezwaren heeft gebundeld en gecoördineerd, en vervolgens heeft overgemaakt aan de GOI, met het oog op het door de GOI te verlenen gemotiveerd advies aan de Vlaamse Regering.

De GOI stemt in met de hierboven beschreven voorstellen van het ANB tot aanpassing van het Vlaams Natura 2000-programma en adviseert de aanpassing van de inleidende paragraaf bij ‘Deel 2, Taakstelling 2050’ met de hoger beschreven passage in verband met de specifieke Vlaamse context voor de implementatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Binnen de GOI bestond voor een deel van de ingediende bezwaren en vragen tot aanpassing evenwel geen consensus over de overwegingen die het ANB hierbij formuleerde. Aangezien het ook over bezwaren van de leden van de GOI zelf gaat, beslist de GOI om geen inhoudelijk advies te verlenen met verschillende standpunten. De GOI verwijst daarvoor naar de ingediende bezwaren opgenomen in het overwegingsdocument.

De GOI verklaart zich akkoord om het aangepaste voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma samen met dit advies en het overwegingsdocument over te maken aan de Vlaamse Regering, met het oog op de definitieve vaststelling van het Vlaams Natura 2000-programma.

Bijlage 1 - Nota voor de GOI van 30/08/2016

Tijdens de politieke besluitvorming in juli is er een koppeling van het Vlaams Natura 2000 programma aan de conceptnota IHD – PAS gebeurd en deze gekoppelde dossiers worden besproken op een vergadering van de kernministers op 09 september. Het kabinet heeft gevraagd om dit dossier nog te agenderen op de GOI van 30 augustus zodat de standpunten en eventuele knelpunten goed gesitueerd kunnen worden.

Als bijlage bij deze nota is een voorontwerp van Vlaams Natura 2000 programma opgenomen. De wijzigingen na de besprekingen op de WG MP 1.1. zijn zichtbaar gehouden. De passages met gele achtergrond zijn passages die toegevoegd en geherformuleerd zijn nav besprekingen op de WG MP 1.1. maar die niet besproken zijn op de projectgroep. Deze passages met gele achtergrond zijn grotendeels besproken en aanvaard op de WG MP 1.1. De tekst in het paars betreft tekstdelen die ter discussie staan. Alle overige tekstdelen dan de discussiepunten, de wijzigingen en de passages met gele achtergrond, staan dan ook niet meer ter discussie.

De wijzigingen hebben betrekking op

- a) Invullen van afspraken op de WG MP 1.1. van 16 april
- b) Juridisch-technische screening
- c) Suggesties en vragen tot verduidelijking van het kabinet.

Te bespreken punten GOI 30/08/2016

Discussiepunt ANB

1. Het voorontwerp is een plan dat betrekking heeft op de **periode** 2014 – 2020. Door het feit dat het Arrest van het Grondwettelijk Hof de decretale basis voor het Vlaams Natura 2000programma heeft geschrapt, zal het te organiseren en van kracht wordende openbaar onderzoek, ten vroegste in maart 2017 kunnen georganiseerd worden. Het is dan ook niet redelijk om de planperiode 2014 – 2020 te behouden. Er wordt voorgesteld om een planperiode 2017 – 2023 aan te houden, evenwel met
 - behoud van de taakstelling 2020
 - behoud van de meerjarenbegroting voor de taakstelling 2020, waarbij de méérvraag voor 2020 in de jaren 2021 tot en met 2023 doorgetrokken wordt;
 - de opname van een actie om in 2019 een evaluatie te voorzien over de noodzaak tot actualisatie van de taakstelling 2020.

Discussiepunt doelgroepen

2. **Discussiepunt 1. Blz. 17. Bindende taakstelling 2020.** NP vraagt om de bindende taakstelling 2020 uit te breiden met het doel van 70 % onder correct beheer zoals geformuleerd in OD 2.2. “voor alle habitattypes en richtlijnsoorten samen zijn in 2020 70% van de inspanningen operationeel, zodat alle habitats en soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen worden gebracht”

Mogelijke oplossing

- Omdat deze taakstelling moeilijk kan gekwantificeerd en dus opgevolgd en afdwingbaar gemaakt worden, is het weinig zinvol om deze als bindende taakstelling op te nemen. De 70 % is zowel van toepassing voor habitats en soorten, zowel binnen als buiten SBZ. Een uitspraak doen in welke mate dergelijke doelstelling gerealiseerd zou zijn en welke het benodigde budget is, vereist een screening van de natuurbeheerplannen zowel binnen als buiten SBZ, zowel voor habitats als voor leefgebieden van soorten. Dit is niet mogelijk op korte termijn
- Daarenboven is de gevraagde toevoeging noch in de M.v.T. noch in de beleidsdocumenten als bindende bepaling opgenomen. Wel is het zo dat op basis van de met de doelgroepen besproken implementatienota de Vlaamse regering een beslissing heeft genomen via de goedkeuring van bijlage 37 “implementatienota” bij de beslissing VR van april 2014 i.v.m. S-IHD-besluiten. In deze bijlage is de volgende passus opgenomen:

“De taakstelling die hieruit voortvloeit is opgenomen in bijlage 1 bij deze nota. Deze geeft per habitat de oppervlakte die tegen 2020 onder correct beheer zal worden gebracht. Het gaat om:

- voor 16 geselecteerde habitats (habitats 2020): de volledige oppervlakte die nodig is voor het bereiken of behouden van de gunstige staat

- voor de overige habitats (habitats 2050): het aandeel van de oppervlakte dat correct moet worden beheerd in 2020 om voor alle habitats samen aan 70% van de oppervlakte te komen in 2020.

De taakstelling vertaalt zich op deelgebiedniveau in een aantal bindende tussendoelen naar inrichting en beheer voor de 16 habitats die in een gunstige of verbeterde staat moeten worden gebracht en voor de habitats die prioritair zijn voor Europa. Alle andere tussendoelen zijn richtinggevend op Vlaams niveau.”

Hier is de taakstelling 2020 voor wat de 70 % betreft beperkt tot 70 % van de totale oppervlakte van alle habitats samen en wordt aangegeven dat van deze taakstelling enkel de tussendoelen naar inrichting en beheer van de 16 habitats bindend zijn. Dit neemt niet weg dat in de berekening van de budgetten voor IHD ook de richtinggevende doelstellingen zijn meegenomen.

3. **Discussiepunt 2. blz 23. Bij OD 3.1.** Natuurpunt vraagt een wettelijke verankering van het beoordelingskader i.k.v. de Passende Beoordeling met o.a. grenswaarden

Mogelijke oplossing: in het verleden heeft dit punt al enkele malen op de politieke onderhandelingstafel gelegen, maar is telkens niet aanvaard. De méérwaarde van dergelijk besluit is op dit moment niet tastbaar.

4. **Discussiepunt 3. actie 11 blz. 31, actie 30 blz. 39:** voorbehoud van BB, Dep L & V en NP rond de doelstelling OD 3.2. (blz. 24) en acties rond de PAS ().

Mogelijke oplossing: vermits uit een juridische analyse blijkt dat minstens de krachtlijnen van een programmatische aanpak inzake milieudrukken in het Vlaams Natura 2000 programma moet opgenomen worden (vroeger vertaald als VPAS), is het voorstel om de geformuleerde acties af te stemmen op de besluitvorming binnen de Vlaamse regering en een samenvatting van de besluitvorming van de Vlaamse regering als bijlage bij het programma op te nemen.

5. **Discussiepunt 4, blz. 23 bij OD 2.4..** BB vraagt het schrappen van het tweede deel van de zin vanaf “ en het bereiken” in de doelstelling “ Periodiek opvolgen en rapporteren van de inspanningen voor actieve en passieve implementatie van de instandhoudingsdoelstellingen en het bereiken van de regionaal gunstige staat van instandhouding, m.i.v. de aspecten van het natuurlijk milieu “Met het oog op de evaluatie worden afspraken, maatregelen en resultaten op een uniforme en open
6. **Discussiepunt 5. blz 25., rond OD 4.4.** NP vraagt een formulering dat de G-IHD en de S-IHD zullen bijgesteld worden. De huidige formulering stelt dat een evaluatie zal plaatsvinden en de G-IHD en de S-IHD kunnen bijgesteld worden.

Mogelijke oplossing: behoud huidige tekst

- De gevraagde aanpassing is niet in overeenstemming met artikel 3 van het G-IHD-besluit: **“Art. 3. Na de definitieve goedkeuring van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Europees te beschermen gebieden in uitvoering van de Habitatrichtlijn, overeenkomstig de bepalingen van artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen, kan de Vlaamse Regering de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen, vermeld in artikel 1 van dit besluit, evalueren en bijsturen in het licht van de goedgekeurde instandhoudingsdoelstellingen van de Europees te beschermen gebieden en de dan gekende stand van de wetenschap.**
7. **Discussiepunt 6. Blz. 27. Actie 2.** NP vraagt bij de opsomming van de instrumenten bij “mogelijke zoekzones” het woord “mogelijke” te schrappen.

Mogelijke oplossing: in de wetgeving is bepaald dat er zoekzones voor Europees te beschermen soorten moeten afgebakend worden, dit voor de soorten met benodigde extra oppervlakte leefgebied. De afbakening van zoekzones voor soorten, gelet op het feit dat het bijzonder moeilijk is modelmatig de actuele leefgebieden van een aantal Europees te beschermen soorten af te bakenen, is een nog complexere opdracht dan voor habitats. Als op basis van voortschrijdende kennis het toch mogelijk zou worden om op een redelijk accurate manier zoekzones af te bakenen, kan dit nog altijd. Het voorstel is om het woord “mogelijke” te behouden.

8. **Discussiepunt 7. Blz. 29. Actie 7.** Discussie rond de passage: “Om een gunstige lokale staat van instandhouding te bereiken moeten de milieudrukken ter hoogte van habitats en leefgebieden worden teruggebracht tot onder hun zogenaamde “kritische grenswaarde”. Deze kritische grenswaarde is de maximaal toelaatbare milieudruk per eenheid van oppervlakte of volume voor een bepaald habitattype of leefgebied zonder dat er – volgens de huidige kennis – verandering in de biodiversiteit optreedt op lange termijn en/of het behoud/herstel naar de beoogde gunstige

lokale staat van instandhouding gehypothekeerd wordt.” BB stelt dat het behalen van de GSVI niet mag herleid worden tot het bereiken van de KDW. NP vraagt behoud van deze passage.

Mogelijke oplossing. De actie gaat om het ‘Opstellen en actualiseren van uniforme set referentiewaarden voor abiotiek en biotiek tegen einde 2017’. In de inhoudelijke beschrijving van de actie wordt het begrip ‘referentiewaarde’ uit de titel verduidelijkt tot ‘kritische grenswaarde’. Uit het programma als geheel blijkt alvast dat de graduele realisatie van de GSVI niet te herleiden is tot het bereiken van de KDW maar integendeel vele andere doelstellingen en maatregelen behelst.

9. **Discussiepunt 8. Blz. 30. Actie 8** Opmaken visie ruimer biodiversiteitsbeleid. BB vindt deze actie niet nodig omdat dit buiten de scope van het Natura 2000-beleid valt.

Standpunt ANB:

- Dergelijke biodiversiteitsvisie geeft nadere invulling aan de Europese Biodiversiteitsstrategie. De volledige uitvoering van Natura 2000 is 1 van de 6 streefdoelen van de Europese Biodiversiteitsstrategie 2020. Uit het tussentijds rapport van de uitvoering van de biodiversiteitstrategie gepubliceerd eind 2015 is gebleken dat verhoogde inspanningen nodig zijn voor alle streefdoelen om tegen 2020 een verbeterde status van de biodiversiteit te realiseren en verder verlies van biodiversiteit en ecosysteemdiensten te voorkomen.
 - Heel wat soorten van Europees belang staan op bijlage 4 van de Habitatrichtlijn (= bijlage 3 decreet Natuurbehoud). Voor deze soorten dienen maatregelen voor herstel en bescherming van de populaties over het hele grondgebied te gebeuren. Een gepaste afweging met andere te beschermen soorten is dan ook aangewezen – ook buiten SBZ.
 - Gelet op het horizontaal karakter van een aantal bepalingen van de Vogelrichtlijn, ook buiten de SBZ, en dit ook voor andere soorten dan de Europees te beschermen soorten in Vlaanderen, geeft een ruimer biodiversiteitsbeleid ook uitvoering aan de Vogelrichtlijn;
 - Het is wenselijk voor wat de soortenbescherming betreft de onderlinge afweging voor Europees te beschermen soorten en andere beschermde soorten te duiden of te omkaderen.
 - De actie geeft (laattijdige) uitvoering aan volgende opdracht uit de nota ‘Implementatiepad en taakstelling 2020’ (Bijlage 37 bij de regeringsbeslissing van 23/04/16 i.v.m. IHD): ‘In de nota wordt ook verduidelijkt dat de implementatie van de IHD zal vereisen dat focus gelegd wordt in het Vlaamse natuurbeleid, maar dat dit niet wil zeggen dat het Vlaamse natuurbeleid kan worden herleid tot de implementatie van de IHD. Om de verhouding van de verschillende beleidsdoelstellingen duidelijk te kaderen zal tegen medio 2014 een *Biodiversiteitsvisie* worden ontwikkeld.’
 - het decreet natuurbehoud voorziet in artikel 11 de figuur van een algemeen beleidsplan voor het natuurbehoud en het behoud van het natuurlijk milieu
10. **Discussiepunt 9 rond actie 29.** Uitvoeren van het Handhavingsplan Natura 2000. NP vraagt krachtlijnen voor een beroepspolitiek inzake de omgevingsvergunning. BB vraagt schrapping van deze actie, NP vraagt behoud van deze actie.

- Mogelijke oplossing. Voor de volledigheid van en transparantie inzake de passieve bescherming van Europees te beschermen natuur wordt in het concept van programmatisch handhaven, zoals vermeld in het Milieuhandhavingsprogramma 2015-2019 van de VHRM, prioriteit gegeven aan de bescherming van waardevolle, kwetsbare en/of bijzondere vegetaties. In uitvoering van dat programma stelt het ANB een jaarlijks tot tweejaarlijks handhavingsplan op met een onderdeel Handhaving Natura 2000. De schrapping of het behoud van deze actie maakt op zich dan ook weinig uit. Deze actie kan geschrapt worden, maar dan moet er ergens anders een zin opgenomen worden die verwijst dat er ook een Handhavingsplan Natura 2000 bestaat.
- het opnemen van een beroepsprocedure is niet nodig: elke beslissing over het al of niet in beroep gaan, is een ad-hoc afweging. Er zijn onvoldoende elementen om op dit moment een kader uit te werken.